

úvodní slovo	4
hospodářská soutěž	5
veřejné zakázky a koncese	15
veřejná podpora	21
mezinárodní spolupráce	25
lidské zdroje a osvěta	28
agenda 2008	33

úvodní slovo

Martin Pecina
předseda
Úřadu pro ochranu
hospodářské soutěže

Rok 2008 byl pro Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve znamení stabilizace. Dokončili jsme nové sídlo, doplnili stav zaměstnanců a stali se tak definitivně standardním ústředním orgánem státní správy s vlastní moderně vybavenou budovou a zázemím pro naši práci. Kolektiv zaměstnanců se stabilizoval a dnes již můžeme směle říci, že na rozhodujících řídicích místech jsou lidé kvalitní a dynamičtí, kteří zároveň nepostrádají dostatečné zkušenosti.

V rozhodovací praxi Úřadu jsme zaznamenali i velké a důležité případy. Došlo také k podstatnému zlomu v rozhodování soudů, když několik významných rozhodnutí původně zrušených Krajským soudem v Brně bylo nakonec potvrzeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu.

Česká republika žila v roce 2008 ve znamení příprav na předsednictví naší země v Radě Evropské unie. Úřad se pak soustředil zejména na přípravu Soutěžního dne, který v rámci zmíněného předsednictví proběhne v Brně v květnu 2009, ale také na přípravu dalších akcí ve všech oblastech naší působnosti. Dnes můžeme tedy s potěšením konstatovat, že jsme připraveni tak, abychom neudělali naší vlastní ostudu a zvládli všechny povinnosti v oblastech hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek, ale i veřejné podpory.

Právě otázka veřejné podpory se stává velmi důležitým tématem tváří v tvář prohlubující se hospodářské krizi. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude vždy dbát zákona a evropských předpisů tak, aby čeští podnikatelé nebyli nikterak znevýhodňováni vůči svým zahraničním konkurentům. I v roce 2009 budeme dělat vše pro to, aby naše země prosperovala a byla místem, kde se vyplatí podnikat. Mám tím na mysli podnikat férově v prostředí, které je zároveň pro podnikání příznivé a vstřícné.

hospodářská soutěž

hospodářská
soutěž

hospodářská soutěž

Pod pojmem hospodářská soutěž se obvykle rozumí souběžné usilování subjektů působících na trhu o dosažení co nejlepšího hospodářského výsledku. Toto soupeření pak ovlivňuje hospodářskou činnost těchto subjektů a vytváří zákazníkům možnost volby. Nad férovým soupeřením konkurentů dohlíží Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Předmětem jeho činnosti je ochrana hospodářské soutěže jako fenoménu. Děje se tak zejména prostřednictvím rozhodovací činnosti v oblasti zakázaných dohod, zneužívání dominance a spojování podniků. Klíčové trhy jsou také analyzovány a závěry publikovány. Příkladem je doposud největší sektorové šetření v oblasti distribuce a servisu motorových vozidel, jehož výsledky byly publikovány v Informačním listu ÚOHS č. 5/2008. Během tohoto šetření byli osloveni všichni distributoři a autorizovaní opravci aut v ČR; výsledkem byl velmi reprezentativní obraz o fungování tzv. blokové výjimky a identifikace potenciálních problémů, jež budou dále řešeny individuálně.

Pozice Úřadu je stále složitější, neboť způsoby protisoutěžního chování se stávají rafinovanějšími. Při odhalování protisoutěžních praktik, a to zejména v oblasti zakázaných (kartelových) dohod, proto Úřad stále více využívá všech nástrojů, které má k dispozici. Mezi ně patří i neohlášená místní šetření, tzv. dawn raid, kterých jen v roce 2008 Úřad provedl celkem sedm. Obecně byla aktivita ÚOHS v oblasti šetření zakázaných dohod opět vysoká, když bylo zahájeno celkem 16 správních řízení.

Vedle případů řešených ve správním řízení je aktivita Úřadu zaměřena i na tzv. soutěžní advokacii. To znamená, že ÚOHS se snaží řešit protisoutěžní chování cestou mimo správní řízení, kdy v případech méně závažného porušení soutěžního zákona upřednostní jednání s „narušitelem“, což bez nutnosti vést správní řízení vede k urychlenému odstranění protisoutěžního stavu. Neméně důležitá je i role ÚOHS v legislativním procesu, kdy v rámci připomínkového řízení k návrhům zákonů může upozornit na problematiku ustanovení, která nejsou v souladu s principy férového soutěžního rámce. Úřad při své činnosti rovněž usiluje o jiné formy flexibilního řešení případů, což se v roce 2008 projevovalo i v tom, že poprvé v historii aplikoval proces tzv. narovnání.

Legislativa

Úřad připravil v roce 2008 novelu zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů v platném znění (dále jen ZOHS), která by měla vstoupit v účinnost v průběhu roku 2009. Nejvýznamnější změny by se měly týkat zejména oblasti spojování soutěžitelů, do níž novela zavádí institut tzv. zjednodušeného řízení, který je využíván v komunitárním právu. Zjednodušené řízení lze uplatnit pouze u těch spojení, která nevyvolávají obavu z podstatného narušení hospodářské soutěže. Předně bude rozhodující procentuální podíl spojujících se soutěžitelů na relevantních trzích, který je odlišný s ohledem na to, zda jde o spojení horizontální, vertikální či konglomerátní, a změna tzv. společné kontroly na výlučnou. Zásadními rozdíly oproti stávajícímu řízení o povolení spojení jsou zkrácení lhůty pro posouzení spojení na 20 kalendářních dní, zjednodušená forma dotazníku, který je součástí každého návrhu na povolení spojení, elektronické oznámení zahájení řízení namísto dosavadního oznámení v Obchodním věstníku a vydání zjednodušeného rozhodnutí. Výsledkem tak bude snížení nároků na spojující se podniky.

Novela dále přináší především důsledné rozlišení mezi odpovědností za přestupky fyzických osob a odpovědností za jiné správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob v souladu s vládní koncepcí správního trestání, formulační upřesnění jednotlivých ustanovení ZOHS s cílem zamezit vzniku výkladových obtíží a podrobnější

hospodářská soutěž

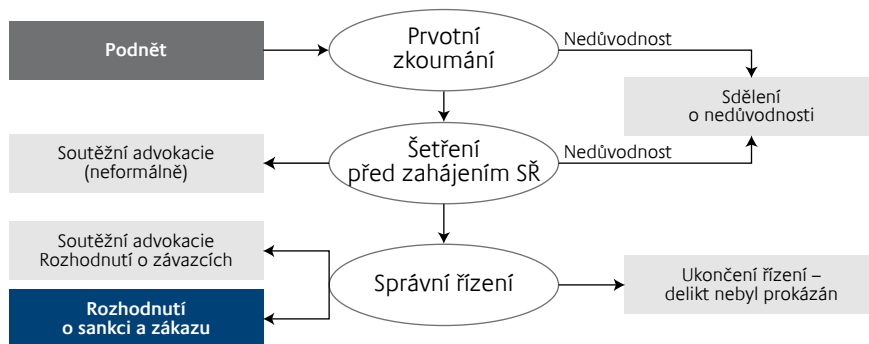
úpravu procesní problematiky. Z návrhu nakonec vypadly úpravy týkající se soukromoprávního vymáhání škody způsobené protisoutěžním jednáním.

Úřad dále sledoval pokračující legislativní snahy o regulaci tzv. ekonomické závislosti. Nejnovější poslanecký návrh se týká pouze jednání obchodních řetězců. Úřad předkladatele upozornil na rizika spojená s vymahatelností tohoto zákona, zvýšené nároky na státní rozpočet i navýšení administrativní zátěže podnikatelů.

Na počátku roku 2009 byl schválen Parlamentem ČR nový trestní zákoník, který mj. zužuje trestní odpovědnost v oblasti práva hospodářské soutěže. Oproti dosavadní široce vymezené právní úpravě, která v podstatě znemožňovala jakoukoliv reálnou aplikaci, jsou nově trestným činem pouze horizontální kartelové dohody, jež jsou obecně považovány za nejzávažnější formu porušení soutěžních pravidel.

Úřad nadále pokračoval ve vydávání tzv. soft law, tedy metodických dokumentů, jež zvyšují transparentnost a předvídatelnost postupu Úřadu. Jednalo se zejména o Oznámení o alternativním řešení soutěžních problémů, kde ÚOHS specifikoval, v jakých případech a za jakých podmínek je ochoten po předložení závazků ze strany soutěžitele upustit od zahájení správního řízení, popř. již vedené správní řízení zastavit. Další metodické materiály byly vydávány pro oblast spojování soutěžitelů (Oznámení o přednotifikačních kontaktech, Oznámení o výpočtu obratu, Oznámení o konceptu spojení soutěžitelů), kde umožňují rychlejší a bezproblémovější průběh správního řízení.

Ani posílení rozhodovací činnosti nemělo v roce 2008 za následek utlumení aktivit směřujících na prevenci či nesankční řešení méně závažných deliktů. ÚOHS v roce 2008 obdržel celkem 433 podnětů na porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Celá řada oprávněných podání byla opět řešena pomocí závazků před zahájením správního řízení nebo v jeho průběhu. Dělo se tak přitom na základě pravidel, jež za účelem jednotnosti a transparentnosti postupu vydal Úřad na jaře tohoto roku ve formě Oznámení o alternativním řešení soutěžních problémů.

Alternativní řešení soutěžních problémů

Schéma šetření úřadu

ÚOHS v rámci soutěžní advokacie posuzoval jednání společnosti Andreas STIHL, která je oficiálním dovozcem výrobků zahradní a lesní techniky značky STIHL a VIKING. Obavy z možného protisoutěžního jednání vzbuzovaly podmínky omezující prodej zboží distribuovaného společností STIHL prostřednictvím internetového či obdobného zásilkového prodeje. Aby byly zcela odstraněny pochybnosti Úřadu, předložila uvedená společnost návrh dodatku, jehož znění umožňuje odběratelům společnosti STIHL propagovat a nabízet výrobky distribuované touto společností prostřednictvím internetu. Prodej, resp.

Vybrané případy

Omezení prodeje prostřednictvím internetu

hospodářská soutěž

předání objednaného zboží, je podmíněn fyzickou přítomností smluvních stran. Tato forma prodeje je odůvodněna zájmem společnosti STIHL na zajištění řádného odborného splnění technických podmínek prodeje výrobků distribuovaných společností STIHL a zejména z důvodu zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví konečných spotřebitelů při práci s těmito výrobky, a to s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví. Úřad navrhované znění dodatku upravující podmínky prodeje prostřednictvím internetu posoudil a dospěl k závěru, že znění neomezuje nepřiměřeným způsobem svobodnou možnost odběratele společnosti STIHL výrobky distribuované touto společností propagovat a nabízet prostřednictvím internetu.

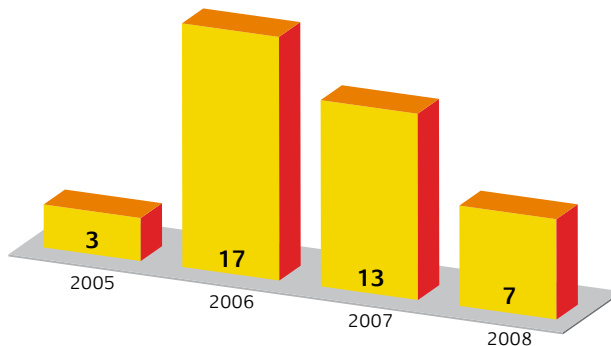
Zásah v oblasti pohřebnictví

V rámci soutěžní advokacie Úřad uzavřel mj. i případ z oblasti pohřebnictví. Šetření se týkalo možného zneužití dominantního postavení ze strany Pohřební služby Kukuczka. Uvedená společnost, která v Třinci provozuje obě civilní smuteční obřadní síně, měla bránit svému konkurentovi Pohřební službě Hajduková ve spoluzžívání smuteční obřadní síně v Třinci – Dolní Líštné. Pohřební služba Kukuczka navrhla po intervenci ÚOHS následující nápravná opatření: zpracovat ceník jednotlivých služeb, které bude z provozních důvodů zajišťovat jiným pohřebním službám a vypracovat návrh smlouvy o umožnění provádění smutečních obřadů PS Hajduková v obřadní síni v Třinci – Dolní Líštné. Navržená opatření byla realizována a mezi oběma společnostmi byla uzavřena smlouva. Tímto způsobem byl odstraněn protisoutěžní stav vyvolaný na trhu služeb provádění obřadů posledního rozloučení v civilní obřadní síni ve městě Třinec.

Případ řešený ve správním řízení

ÚOHS ukončil začátkem října 2008 správní řízení se společností Dveře Praha. Tato společnost uzavírala zakázané dohody o přímém určení prodejních cen se svými odběrateli dveří a zárubní. Účastník řízení v období od 24. 2. 2006 do 24. 1. 2008 uzavíral smlouvy, ve kterých byla dohoda obsahující závazek odběratele nabízet zboží koncovým zákazníkům v cenách daných platným ceníkem dveří a zárubní a obsahující mechanismus umožňující okamžité odstoupení od smlouvy mj. v případě porušení tohoto závazku. Posuzované smlouvy uzavírala společnost Dveře Praha především se stavebními firmami, jež nemají prodej dveří a zárubní jako svůj hlavní předmět činnosti. Cena dveří, zárubní a dveřního kování je těmito odběrateli zahrnuta do celkové hodnoty jejich stavebních prací, přičemž zda budou dveře odebrány či nikoli právě od daného dodavatele rozhoduje konečný spotřebitel. Úřad v průběhu správního řízení právě s ohledem na kategorii odběratelů účastníka řízení ověřil, že dohody o určení cen pro další prodej, a to ani ze strany účastníka řízení,

Počet případů vyřešených soutěžní advokací – mimo správní řízení (ukončeno v roce)

nebyly plněny. Úřad proto v souladu s podmínkami publikovanými v Oznámení Úřadu o alternativním řešení některých soutěžních problémů (srov. Informační list č. 2/2008) přijal závazky navržené účastníkem řízení k nápravě protisoutěžního jednání. Společnost Dveře Praha nebyla Úřadem pokutována.

Boj s kartely je prioritou každého soutěžního úřadu. ÚOHS proto v roce 2007 přijal nový leniency program a zřídil samostatný odbor, který se zabývá výlučně odhalováním a prokazováním zakázané horizontální spolupráce mezi konkurenty. Byť v roce 2008, kromě několika zakázů protisoutěžních aktů sdružení soutěžitelů, nebylo vydáno rozhodnutí o „pravém“ horizontálním kartelu, existují přinejmenším dobré výchozí podmínky pro to, aby se tato statistika do budoucna změnila. Nový leniency program začíná přinášet první ovoce; Úřad obdržel v uplynulém období pět žádostí o imunitu, a tyto případy jsou v šetření. Úřad aktivně využívá tzv. markeru, který soutěžitelům, kteří se rozhodnou ukončit svou účast v kartelu, umožňuje podat i neúplnou žádost a tuto v krátké době doplnit, a přitom si zachovat pořadí v případné frontě žadatelů o odpuštění pokuty.

V roce 2008 byl Úřad aktivní v oblasti vertikálních dohod o určení cen pro další prodej. ÚOHS po nějakou dobu spoléhal na prevenci a předpokládal, že soutěžitelé, poučení o nelegálnosti takových aktivit, od těchto závažných forem koluze sami ustoupí. Ve skutečnosti však toto jednání zůstalo v mnoha sektorech přítomné. Omezená konkurence uvnitř značky, kterou tato praktika přináší, přitom může být jedním z důvodů relativně vyšších maloobchodních cen v ČR oproti situaci v mnoha okolních státech. I proto se Úřad rozhodl připomenout existenci tohoto zákazu vyšetřováním několika významných případů, a to na trzích prodeje selektivní kosmetiky, outdoorového vybavení, distribuce knih či nealko nápojů. Mezi některé kauzy, které byly ukončeny pravomocným rozhodnutím, patří případ Kofola, který je však významný i tím, že v něm byla v historii Úřadu poprvé použita procedura narovnání (angl. settlement procedure).

Úřad v polovině roku 2008 ukončil řízení se společnostmi náležejícími do české části skupiny Kofola. V průběhu správního řízení, které bylo zahájeno v listopadu 2007, bylo prokázáno, že společnosti této skupiny uzavíraly v letech 2001 až 2008 se svými odběrateli zakázané vertikální dohody o určení cen pro další prodej. Dohody byly sjednány s některými velkoobchodními odběrateli z různých částí České republiky, kteří byli zavázáni uplatňovat při dalším prodeji jednotné ceny. Uvedené dohody omezily konkurenční vztah mezi odběrateli, a tím snížily výhody plynoucí pro konečné spotřebitele z nenarušené konkurence soutěžitelů na trhu dodávek nealkoholických nápojů. V daném řízení byl poprvé před ÚOHS použit proces narovnání. Tento procesní postup, který je aplikován při šetření protisoutěžního jednání mnoha zahraničními soutěžními úřady a nově též Evropskou komisí, umožnil rychlé ukončení správního řízení, což vedlo k úsporám časových, lidských i materiálních zdrojů, které může ÚOHS využít při odhalování a prokazování jiných protisoutěžních jednání. Společnosti skupiny Kofola od okamžiku, kdy bylo zřejmé, že Úřad má dostatek podkladů pro prokázání protisoutěžního jednání, s Úřadem plně spolupracovaly. Potvrdily existenci vytýkaného jednání, jeho délku a uznaly též právní kvalifikaci jednání. Účastníci řízení rovněž předložili další důkazy dokumentující rozsah protisoutěžního jednání. Výsledkem narovnání bylo nejen výrazné zkrácení délky správního řízení, ale též významné snížení pokuty udělené společnosti Kofola Holding. Ta musela zaplatit za protisoutěžní jednání

Zakázané dohody

Vybrané případy

První případ narovnání

hospodářská soutěž

pokutu 13,552 milionů korun. Je to však méně než polovina výše pokuty, která jí hrozila, pokud by s ÚOHS v průběhu řízení nespolupracovala a své jednání nepřiznala. Rozhodnutí již nabylo právní moc.

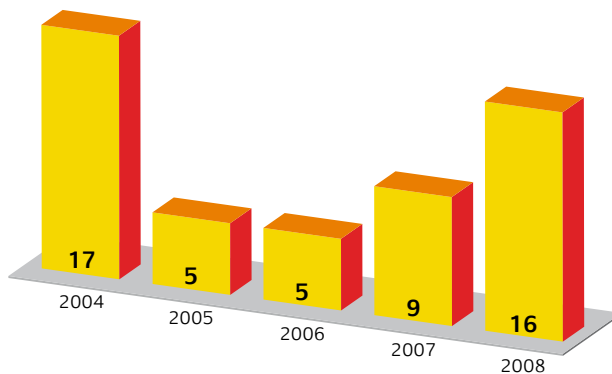
Vertikální dohody v oblasti kosmetiky

Úřad uložil pokuty dodavatelům selektivní kosmetiky, a to společnostem DELLUX 1,089 mil. korun a Estée Lauder CZ 818 tisíc. Uvedené společnosti uzavíraly se svými odběrateli (autorizovanými prodejci) zakázané dohody o určení cen pro další prodej, které vedly k narušení hospodářské soutěže na trhu distribuce selektivní kosmetiky. Podle uzavřených dohod měli odběratelé povinnost dodržovat maloobchodní ceny stanovené společnostmi DELLUX CZ a Estée Lauder CZ. Případné stanovení doporučené ceny však nesmí vzít odběrateli možnost stanovit prodejní cenu pro koncového spotřebitele dle své vlastní úvahy, tedy prodejce musí mít vždy možnost stanovit koncovou cenu i pod výši doporučené prodejní ceny ze strany dodavatele. Doporučené ceny také nesmějí být doprovázeny dalšími, byť i ústními, pokyny či instrukcemi, popřípadě jinými závaznými opatřeními prosazujícími skrytý zájem prodejce či výrobce na dodržování doporučených cen jejich odběrateli při dalším prodeji, či dokonce provázeny přímo negativními následky při jejich nedodržování.

Zakázané dohody nakladatelství Albatros

ÚOHS uložil pokutu 313 tisíc korun společnosti Albatros. Jejím chováním se začal zabývat na počátku roku 2008 v souvislosti s distribucí posledního dílu českého vydání Harryho Pottera. Správní řízení se však netýkalo pouze této jedné knihy, ale obecně vertikálních dohod mezi Albatrosem a jeho odběrateli. Řízení prokázalo, že Albatros uzavíral a plnil zakázané dohody o omezení okruhu osob, jimž je odběratel oprávněn dále dodávat zboží. Tyto dohody byly uzavírány od roku 2001, většina z nich však neměla významnější dopad na trh. Nejzávažnější bylo uzavírání zakázaných dohod ve spojitosti s vydáním knihy Harry Potter a relikvie smrti, jejichž cílem bylo zamezit distribuci této knihy do hypermarketů, a tím zabránit cenové soutěži mezi hypermarkety a specializovanými knihkupci. Zkušenosti přitom ukazují, že hypermarkety jsou nositeli slev knih pro zákazníky, kdežto tradiční knihkupci většinou dodržují doporučené prodejní ceny. Zákazníci tak byli v době největšího zájmu o knihu Harry Potter omezeni v možnosti ji zakoupit s výraznou slevou. Dodržování dohod o omezení okruhu osob, jimž je odběratel oprávněn dále dodávat zboží, bylo v uvedeném případě účastníkem řízení rovněž kontrolováno a při porušení závazku požadována sankce. Albatros dále uzavřel i několik smluv obsahujících dohodu o určení ceny pro další prodej. Účastník řízení

Počet zahájených správních řízení – zakázané dohody

hospodářská soutěž

v průběhu správního řízení s ÚOHS spolupracoval, souhlasil s jeho zjištěními a deklaroval, že je připraven předmětné smlouvy změnit tak, aby odpovídaly soutěžním pravidlům. Albatros tím, že uznal odpovědnost za protisoutěžní jednání a dále s Úřadem spolupracoval, poskytl mu všechny vyžádané informace a započal s nápravou protisoutěžního stavu, splnil podmínky pro dosažení narovnání a snížení výsledné pokuty o téměř 50 procent.

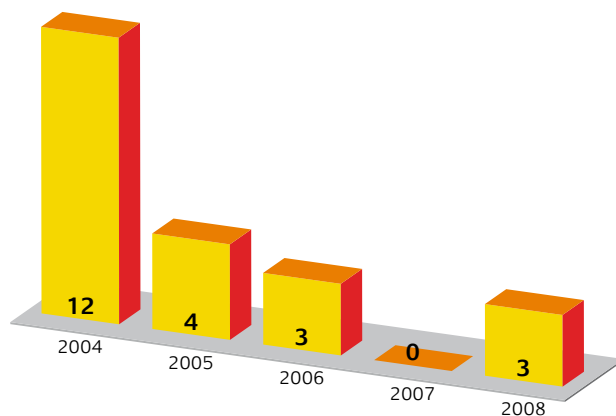
V oblasti zneužívání dominance zahájil Úřad v roce 2008 celkem 3 správní řízení. Dokončeno bylo v prvním stupni řízení se společností České dráhy, která byla pokutována částkou 270 milionů Kč. Toto řízení bylo důkazně velmi náročné, čemuž odpovídala i jeho délka (zahájeno bylo v roce 2006). Úřad ve svém rozhodnutí konstatoval porušení českého i evropského soutěžního práva.

Úřad uložil svým prvostupňovým nepravomocným rozhodnutím společnosti České dráhy pokutu ve výši 270 milionů korun za zneužití dominantního postavení na trhu železniční nákladní dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech na území České republiky. K porušení zákona došlo konkrétně tím, že společnost České dráhy v období od 1. 1. 2003 do 30. 11. 2007 uplatňovala bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vůči svým odběratelům rozdílné ceny za služby železniční nákladní dopravy u přeprav se srovnatelnými kalkulačními parametry a rovněž uplatňovala rozdílné výše marží. Tím České dráhy znevýhodňovaly některé své odběratele železniční nákladní dopravy, kterým byly stanoveny ceny podstatně vyšší než jiným zákazníkům při obdobném nebo srovnatelném plnění. Tímto jednáním způsobily České dráhy materiální újmu těm svým odběratelům, s nimiž obchodovaly za méně příznivých podmínek, a nepřímo též konečným spotřebitelům. Rovněž byla ztížena možnost uplatnění ostatních železničních nákladních dopravců na trhu. Výhodnější podmínky České dráhy poskytovaly především těm svým zákazníkům, jimž byla nabídnuta přeprava od konkurenčních firem. Konkurenti Českých drah přitom neměli možnost na takovou cenovou politiku adekvátně reagovat. Dále České dráhy v období od 1. 1. 2005 do 30. 11. 2007 uplatňovaly bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vůči svým odběratelům rozdílné podmínky pro poskytnutí tzv. levelových cen (rozdílné výše objemů přepravovaného zboží nutné pro dosažení množstevní slevy a rozdílné výše slev při dosažení stanoveného objemu přepravovaného zboží). Tím opět znevýhodňovaly některé své odběratele železniční nákladní dopravy, kterým byly stanoveny podstatně méně výhodné podmínky pro získání a aplikaci levelových cen. Cílem Českých drah bylo zajištění loajality zákazníků

Zneužití dominantního postavení

Vybrané případy

Pokuta pro České dráhy

Počet zahájených správních řízení – zneužití dominantního postavení

hospodářská soutěž

pro případ konkurenční nabídky ze strany jiného soutěžitele. České dráhy dále znemožnily v roce 2006 a části roku 2007 společností SPEDIT-TRANS, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. bez objektivně ospravedlnitelných důvodů uzavírat smlouvy o zákaznickém tarifu, a získat tak slevu z veřejného ceníku, a dále stanovily povinnost skládat stoprocentní zálohy na jimi poskytované služby železniční nákladní dopravy. Dne 5. 1. 2006 společnost České dráhy vypověděla výše uvedeným soutěžitelům Smlouvy o centrálním zúčtování přepravného, čímž je znevýhodnila oproti konkurenci. České dráhy tyto kroky učinily v reakci na vysoce konkurenční jednání obou společností a jejich výsledkem bylo faktické odmítnutí obchodovat s těmito společnostmi. V konečném důsledku tak bylo těmito společností znemožněno, resp. výrazně ztíženo další působení na trhu.

Fúze

V roce 2008 se ÚOHS zabýval zhruba stejným počtem spojení jako v minulých letech. Běžnou praxí se stala přednotifikační jednání, která slouží k diskusi mezi Úřadem a spojujícími se stranami o otázkách vzniku a splnění notifikační povinnosti ještě před zahájením řízení. Zkušenosti ukazují, že tato jednání významnou měrou přispívají ke zjednodušení a zrychlení celého správního řízení, a proto jejich využití ÚOHS doporučuje všem soutěžitelům. Úřad v roce 2008 pouze dvě spojení povolil se závazky, ostatní pak bez podmínek. V obou případech (REWE/Plus Discount a Agrofert/První žatecká) měly závazky povahu strukturálních opatření (prodej aktiv), čímž bylo v praxi potvrzeno odhodlání Úřadu do budoucna preferovat tento typ závazků před dříve převažujícími, avšak méně efektivními podmínkami behaviorálními. V uplynulém roce Úřad rovněž poprvé úspěšně převzal a vyřešil první případ spojení podniků, který byl původně notifikován Evropské komisi (REWE/Plus Discount).

Vybrané případy

Maloobchodní prodej

Spojení REWE/Plus Discount bylo povoleno za podmínky splnění závazků, které účastník v průběhu správního řízení přijal ve prospěch zachování a rozvíjení účinné hospodářské soutěže. Na území České republiky byla před uskutečněním spojení skupina REWE přítomna prostřednictvím sítě maloobchodních prodejen BILLA a Delvita (celkem 181 prodejen) a sítě diskontních prodejen Penny (celkem 171 prodejen). Nabývaná společnost PLUS Discount, která náležela v době před spojením do skupiny Tengelmann, provozovala v ČR síť diskontních prodejen Plus (celkem 146 prodejen). Spojením vzniklý subjekt zaujal postavení druhého nejsilnějšího soutěžitele na celonárodní úrovni maloobchodního prodeje zboží denní potřeby za skupinou Schwarz a před společnostmi Ahold a Tesco. ÚOHS provedl rozsáhlou analýzu lokálních trhů. Z výsledků šetření vyplynul závěr, že by posuzované spojení vedlo k vysoké koncentraci na lokálních maloobchodních trzích na území čtyř okresů. Takto silné postavení by umožnilo skupině REWE chovat se ve značné míře nezávisle na ostatních soutěžitelích a odběratelích. Za účelem odstranění obav z narušení hospodářské soutěže účastník řízení předložil návrh strukturálních závazků. Dle jejich přijatého znění byla společnost REWE povinna odprodat na problematických trzích vždy jednu prodejnu ze svého portfolia. Na ostatních lokálních trzích obavy z narušení hospodářské soutěže nevznikly.

Fúze se závazky v zemědělství

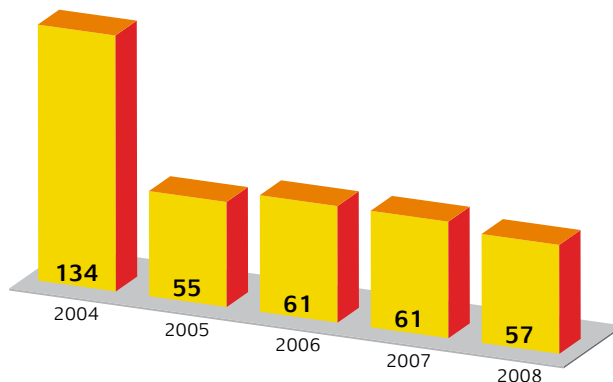
ÚOHS povolil spojení soutěžitelů Agrofert/První žatecká s podmínkami ve prospěch zachování účinné hospodářské soutěže na dotčených trzích. Úřad identifikoval obavy z narušení hospodářské soutěže na trhu maloobchodního prodeje průmyslových hnojiv v Ústeckém a Středočeském kraji, maloobchodního trhu prodeje přípravků na ochranu rostlin v Ústeckém kraji, trhu skladování rostlinných komodit v Ústeckém a Středočeském kraji a na trhu maloobchodního prodeje krmných směsí na území Ústeckého kraje. Kvůli zachování účinné

hospodářská soutěž

hospodářské soutěže přistoupil Úřad k uložení strukturálních podmínek a omezení s nimiž účastník řízení souhlasil a jejichž splněním ÚOHS podmínil povolení spojení. Konkrétně byl nabyvatel, společnost Agrofert, povinen odprodat několik částí podniku První žatecká nezávislému třetímu subjektu, který bude mít předpoklady pro provozování takových aktiv, čímž dojde k odstranění obav z narušení hospodářské soutěže na uvedených trzích ve Středočeském a Ústeckém kraji.

Úřad povolil spojení soutěžitelů na trhu piva mezi společnostmi Královský pivovar Krušovice a Drinks Union. Pivovary soutěžitele Drinks Union se tak začlenily do skupiny Heineken. Vzhledem k vysokému stupni koncentrace na trhu s pivem posuzoval ÚOHS dopady spojení nejen na celkovém trhu piva v České republice, ale i detailněji na tzv. on-trade a off-trade distribučním kanálu. Tržní podíl subjektu vzniklého spojením však ani v jednom případě nepřesáhl 15% hranici a zůstal tedy hluboko pod 25% úrovní, pod níž se má za to, že fúze nemá mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. S ohledem na relativně nízký tržní podíl spojujících se soutěžitelů a na existenci významných konkurenčních subjektů na trhu dospěl Úřad k závěru, že posuzované spojení nebude mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

Posílení pozice skupiny Heineken

Počet zahájených správních řízení – fúze

V roce 2008 bylo podáno 24 rozkladů, z nichž 14 se přímo netýkalo deklarace spáchání správního deliktu, ale například úroků z pokut apod. Předseda ÚOHS vydal 20 druhostupňových rozhodnutí, z nichž 10 se týkalo právě úhrady přeplatku na pokutě. Z meritorních rozhodnutí bylo potvrzeno zneužití dominantního postavení společností Linde Gas, zakázaná dohoda producentů drůbeže a jeden případ zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů (Česká lékárnická komora).

Proti rozhodnutím ÚOHS bylo podáno celkem 21 žalob, z nichž 11 napadalo rozhodnutí o spáchání jiného správního deliktu (úroky). Soudy rozhodly v celkem 23 případech. Většina těchto rozsudků byla ve prospěch ÚOHS. Jednalo se mimo jiné o případy společností SAZKA, UPC nebo A.S.A. TS Prostějov. První přezkumnou instancí je Krajský soud v Brně. Ten však rozhoduje často odchylně než následná instance, kterou je Nejvyšší správní soud. To se potvrdilo i v případě RWE Transgas, který byl nejvýznamnější judikatorní událostí roku 2008. Soud se zabýval případem, ve kterém byla uložena pokuta ve výši 240 mil. Kč za zneužití dominantního postavení na velkoobchodním trhu dodávek zemního plynu. Krajský soud v Brně nejprve rozhodnutí ÚOHS zrušil s odůvodněním, že v souladu se zásadou ne bis in idem (zákaz dvojího stíhání nebo trestání v téže věci) nelze za stejné jednání

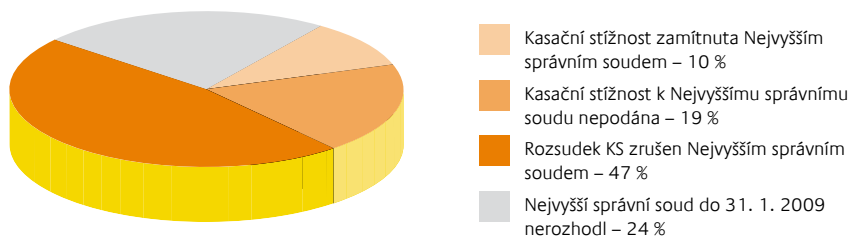
Rozkladové řízení a soudní přezkum

hospodářská soutěž

udělit souběžně pokutu jak za porušení evropského, tak za porušení českého práva. Nejvyšší správní soud se v tomto bodě s názorem Krajského soudu v Brně neztotožnil a jeho rozhodnutí zrušil. Podle soudců Nejvyššího správního soudu je ÚOHS oprávněn soutěžiteli omezujícím hospodářskou soutěž uzavíráním zakázaných dohod nebo zneužíváním dominantního postavení na trhu udělit pokutu souběžně za porušení komunitárního (evropského) i českého práva. „Souběh ... komunitárních a vnitrostátních správních deliktů je možný, neboť zájmy chráněné skutkovými podstatami správních deliktů dle Smlouvy ES a skutkovými podstatami dle zákona o ochraně hospodářské soutěže jsou rozdílné,“ uvádí se mimo jiné v rozhodnutí NSS. Udělení pokuty za obě porušení je navíc v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropských společností.

Přezkum rozhodnutí Úřadu
soudy v období
1. 1. 2005–31.12.2008

Rozhodnutí Úřadu zrušená Krajským soudem	21
Kasační stížnost k NSS nepodána	4
Kasační stížnost zamítnuta NSS	2
Rozsudek KS zrušen Nejvyšším správním soudem	10
Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl	5

Průměrná délka trvání správních
řízení v oblasti HS ve dnech
(bez spojování soutěžitelů)

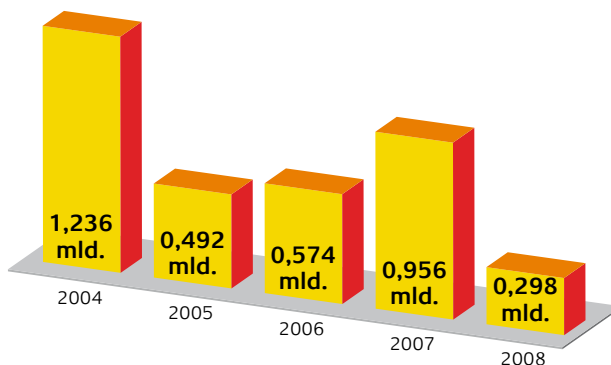
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
První stupeň	88	52	90	83	120	272	309	256*
Druhý stupeň	261	228	260	335	325	185	190	97**

* ze SŘ zahájených v daném roce byla do 31. 1. 2009 ukončena pouze 2 SŘ

** pouze 5 ukončených SŘ

Délka správních řízení v oblasti spojování soutěžitelů je dlouhodobě 30 dní.

Celková výše pokut uložených
Úřadem v 1. stupni (v Kč)

Celkem byly v roce 2008 uhrazeny pravomocné pokuty ve výši 102,425 mil. korun. Na správních poplatcích uhradili účastníci řízení (převážně se jednalo o fúze-poplatek za správní řízení činí 100 tisíc korun) 5,702 mil. korun.

veřejné zakázky a koncese

veřejné zakázky
a koncese

veřejné zakázky a koncese

Dohledem nad dodržováním právních předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek se ÚOHS zabývá od roku 1995. Od této doby platí již třetí norma, kterou je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Úřad přezkoumává postupy zadavatelů při zadávání veřejných zakázek s cílem zajistit zachování zásad transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení. Pouze rovná soutěž uchazečů a konkurenční prostředí přinese zadavatelům, a tím i občanům kýžený benefit v podobě nejvýhodnější nabídky.

Správní řízení o přezkoumání úkonů zadavatele u ÚOHS může být zahájeno na písemný návrh stěžovatele. Aby se zabránilo podávání nedůvodných návrhů, je stěžovatel povinen složit s podáním návrhu kauci, která obvykle činí jedno procento z nabídkové ceny stěžovatele. Jestliže ÚOHS zjistí, že zadavatel nedodržel postup stanovený pro zadání veřejné zakázky, přičemž tento postup podstatně ovlivnil nebo mohl ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, a dosud nedošlo k uzavření smlouvy, uloží nápravné opatření tím, že zruší zadání veřejné zakázky nebo jen jednotlivý úkon zadavatele a kauci vrátí zpět stěžovateli. Nebylo-li shledáno porušení zákona, které by podstatně ovlivnilo nebo mohlo ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, ÚOHS správní řízení zastaví. V takovém případě je kauce příjmem státního rozpočtu. V roce 2008 činila výše složených kaucí přes 22 mil. korun. Z toho 16 milionů propadlo do státního rozpočtu.

ÚOHS nadále zjišťuje v postupu zadavatelů porušení zákona, která ovlivnila nebo mohla podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky, a když nelze zjednat nápravu jiným způsobem, tj. jestliže již byla uzavřena smlouva s vybraným uchazečem, přistupuje k uložení pokuty, která vedle funkce represivní plní také funkci preventivní. Pokuta za spáchání správního deliktu tak vedle postihu zadavatele za jeho protizákonné jednání směřuje rovněž k předcházení porušování zákona, resp. k jednání, které je v souladu se zákonem. Obecně platí, že ÚOHS dbá při své rozhodovací činnosti zejména na prevenci. Ukládání pokut je však neméně důležitou složkou jeho dohledové činnosti. Další možností přezkoumání úkonů zadavatele je zahájení správního řízení z moci úřední, jehož výsledkem může být jak uložení nápravného opatření, tak uložení pokuty, případně zastavení řízení, jestliže se v průběhu správního řízení porušení zákona zadavatelem neprokázalo.

V oblasti koncesí ÚOHS dosud řešil pouze minimum případů. Koncesní smlouvou se koncesionář zavazuje poskytovat služby nebo i provést dílo a zadavatel se namísto platby, jak je tomu u klasické veřejné zakázky, zavazuje umožnit koncesionáři brát užítky vyplývající z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla (např. vybírat poplatky od uživatelů stavby nebo poskytované služby). Příznačné je pro koncesní smlouvy rovněž to, že podstatnou část rizik spojených s braním užitků vyplývajících z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla nese koncesionář. Zadavatel je vázán nutností vybrat koncesionáře v koncesním řízení, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí 20 mil. Kč bez DPH a více.

Legislativa

Rok 2008 nepřinesl žádné podstatné legislativní změny ani v oblasti koncesí a ani u veřejných zakázek. Současný legislativní rámec odráží platné směrnice ES, avšak tak jako u většiny poměrně nových právních úprav i stávající zákon vyžaduje legislativní změny, které vyplývají z jeho praktické aplikace. V současné době jsou již některé nejasnosti zákona vyřešeny výkladovými stanovisky ÚOHS v jeho pravomocných rozhodnutích. Nicméně stále existuje neprovázanost jednotlivých ustanovení zákona nebo jejich logické nesrovnalosti. ÚOHS při své kontrolní činnosti sbírá zkušenosti, které jsou pod-

veřejné zakázky a koncese

kladem pro věcnou novelizaci zákona, na které spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj, které je gestorem legislativy v oblasti zadávání veřejných zakázek.

Návrh novely sleduje zvýšení transparentnosti zadávacích řízení (např. povinnost číst hodnoty číselně vyjádřitelných kritérií při otevírání obálek); zjednodušení postupu v některých druzích řízení; zpřesnění ustanovení upravujících prokazování kvalifikace; zmenšení formalistického přístupu zákona o veřejných zakázkách (např. odstranění povinnosti podepisovat nabídku na dvou místech nebo větší důraz na skutečnou ekonomickou výhodnost použitých hodnotících kritérií); podrobnější a zpřesněná úprava specifických institutů (rámcové smlouvy, opční právo). Podstatné jsou rovněž změny týkající se zvýšení účinnosti přezkumného řízení, které vyplývají z transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES z prosince roku 2007, na základě které bude do zákona zavedena možnost, aby ÚOHS v závažných případech ukládal zákaz plnění ze smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku.

V roce 2008 vydal Úřad celkem 391 prvostupňových rozhodnutí, z nichž 230 bylo meritorních, ostatní pak o vydání či zamítnutí předběžných opatření. Celkem bylo zahájeno 245 správních řízení, většinou na návrh některého z uchazečů. Pokuty byly uloženy v 66 případech, jejich pravomocná výše činí 3 miliony Kč.

Uzavřena byla kontrola postupu společnosti České dráhy při realizaci projektu „Živá nádraží“. Kontrola byla zahájena v polovině roku 2007. V té době bylo dokončeno 14 výběrových řízení ze 42, která byla zahájena. České dráhy zvolily celkem tři formy realizace tohoto záměru. V případě revitalizace ve spojení se soukromým kapitálem dospěl ÚOHS k závěru, že prováděná výběrová řízení a navazující smluvní vztahy naplňují znaky koncese, přičemž všechna výběrová řízení zahájená za účinnosti zákona č. 139/2006 Sb. (tedy od poloviny roku 2006) byla provedena v rozporu s tímto zákonem, neboť České dráhy vybraly smluvního partnera postupem mimo režim tohoto zákona. Kontrolovanému subjektu byla na podzim 2008 stanovena lhůta dvou měsíců k podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. České dráhy vzaly na vědomí, že naplňují definici veřejného zadavatele a ve své odpovědi uvedly, že již do budoucna nebudou uzavírat smlouvy, které naplňují pojmové znaky koncese, bez předchozího koncesního řízení. U stávajících smluvních vztahů uzavřených v rozporu s koncesním zákonem bude kontrolovaný subjekt iniciovat jednání za účelem nápravy, přičemž o výsledcích jednání bude ÚOHS informovat. Zahájená a dosud neukončená výběrová řízení budou ukončena. Postup zadavatele bude ÚOHS dále sledovat. Uzavřeno bylo také vyhodnocování kontroly města Ústí nad Labem. V jejím průběhu bylo prověřeno celkem 88 investičních akcí zadavatele z let 1997-2005, které měly s ohledem na předmět plnění a vybrané dodavatele tvořit celek 22 veřejných zakázek. Magistrát města Ústí nad Labem s Úřadem spolupracoval a ve všech sporných případech ukončil platnost stávajících smluv a na předmětné veřejné zakázky vyhlásil do počátku června 2008 nová výběrová řízení v souladu se zákonem. Kontrolní akce tak byla ukončena dosažením nápravných opatření ze strany zadavatele. V prvním pololetí roku 2008 zahájil ÚOHS kontrolní akci zaměřenou na dodržování povinnosti zadavatelů uveřejňovat oznámení zadávacích řízení v Informačním systému o veřejných zakázkách („ISVZ“). Kontrola byla zaměřena na případy, kdy zadavatelé zveřejnili v ISVZ oznámení o zadání veřejné zakázky (tj. ukončení zadávacího řízení), aniž by tomuto oznámení odpovídalo oznámení o veřejné zakázce (tj. zahájení zadávacího řízení) podle evidenčního čísla veřejné zakázky. Kontrolovány byly všechny přípa-

Rozhodovací a kontrolní činnost

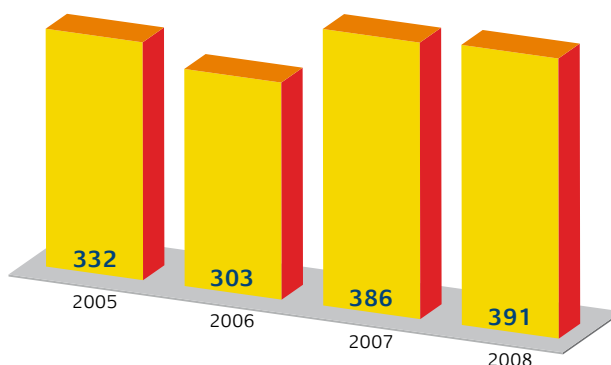
veřejné zakázky a koncese

dy s předpokládanou hodnotou veřejné zakázky nad 20 mil. Kč, obdrželo bylo celkem 150 zadavatelů. Ve většině případů bylo zjištěno, že zadavatelé svou uveřejňovací povinnost splnili, avšak příslušný formulář zaslali do ISVZ pod jiným evidenčním číslem zakázky. Druhá část kontrolní akce je zaměřena na opačné případy, tzn. kdy zadavatelé zveřejnili oznámení o veřejné zakázce, avšak k tomuto oznámení nebylo v ISVZ dohlédány výsledky zadávacího řízení. Tato část kontroly je nepoměrně rozsáhlejší, týká se řádově stovek zadavatelů. Ve většině případů se potvrzuje nesplnění povinnosti zveřejnit výsledek zadávacího řízení, na což zadavatelé reagují dodatečným zveřejněním.

Přehled vedených správních řízení

Počet obdržovaných podání (návrhy + podněty)	459 (154+305)
Zahájená správní řízení celkem	245
Zahájená správní řízení na návrh	154
Zahájená správní řízení z úřední povinnosti	91
68 z podnětů, 10 ze zast. SŘ, 0 z kontrol + jiné 13	
Počet neukončených správních řízení k 31.12.2008	58
Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	391
Předběžná opatření + zamítnutí předběžného opatření	63 + 26
Vydaná rozhodnutí ve věci	230
Zastavená správní řízení – neshledáno pochybení – 32	
Rozhodnutí o nápravě + sankce – 198	
Zastavená správní řízení z procesních důvodů	161
Počet uložených pokut	66
Výše pravomocných pokut v r. 2008	3 006 500 Kč
Výše pokut splatných v roce 2008 dle výpisu ČNB	3 055 500 Kč
Výše kaucí složených v roce 2008	22 567 040,93 Kč
Výše kaucí, které propadly do státního rozpočtu v roce 2008	16 187 602 Kč

Vydaná prvostupňová rozhodnutí

Nedostatky při aplikaci zákona

Zadavatelé jsou povinni postupovat vzhledem k uchazečům nediskriminačně a transparentně. Nejzávažnějším porušením těchto pravidel je proto situace, kdy zadavatel podle zmíněných předpisů nepostupuje vůbec a uzavře smlouvu přímo s vybranou firmou. Dále je vážným pochybením i stav, kdy je postupováno zjednodušeným způsobem a soutěžní prostředí je bezdůvodně omezováno. Opakovaně však dochází také k dalším pochybením, která zvýhodňují například určité výrobce či dodavatele. Zákon o veřejných zakázkách je poměrně složitým právním instrumentem, takže se vyskytují i případy, jejichž podstatou je například otázka, zda je určitý subjekt povinen podle něj postupovat či nikoliv (např. zdravotní pojišťovny).

veřejné zakázky a koncese

Úřad uložil svým druhostupňovým rozhodnutím pokutu sto tisíc korun Vojenskému opravárenskému podniku o26 Šternberk. Uvedený státní podnik byl Ministerstvem obrany v srpnu 2006 pověřen zajištěním ekologické likvidace munice. VOP o26 Šternberk pak na tuto zakázku ale nevypsala tendr a uzavřel smlouvu přímo se společností ZEVETA AMMUNITION. Výběru dodavatele tedy nepředcházelo žádné transparentně provedené výběrové řízení, které by objektivně dokládalo, že právě nabídka vybrané společnosti je pro zadavatele tou nejvhodnější. Uvedená zakázka přitom byla nadlimitním tendrem na služby a nevztahovala se na ni výjimka ze zákona (nebyla strategickou vojenskou zakázkou). Cena zakázky činí téměř 7 milionů korun, horní hranice pro uložení pokuty tak byla v daném případě téměř 350 tisíc korun. V průběhu rozkladového řízení zadavatel mj. namítal, že v roce 2006 dané služby neposkytovala v ČR jiná firma, než bojkovická ZEVETA. Jak lze ovšem zjistit obchodního rejstříku, např. pražská společnost STV GROUP má ve svém výpisu uvedeno s datem zápisu 23. 4. 2005 jako předmět podnikání mj. „vývoj, výroba, opravy, úpravy, přeprava, nákup, prodej, půjčování, uschovávání, znehodnocování a ničení střeliva“, který je totožný s předmětem podnikání vybraného uchazeče. Dále je nutno konstatovat, že skutečnost, že veřejná zakázka má být provedena na území ČR, nemůže být důvodem pro vyloučení dodavatelů, kteří svou činnost vykonávají mimo území ČR. Daná zakázka měla být zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie.

Pokutu ve výši 30 tisíc korun uložil ÚOHS městu Břeclav. Město neprovedlo zadávací řízení u veřejné zakázky na služby spojené s prodejem nemovitostí. Ze smluv uzavřených zadavatelem s vybranými realitními kancelářemi je zřejmé, že zadavatel požadoval zajištění činnosti spojené s prodejem nemovitostí v jeho vlastnictví, a to včetně poskytování informačního servisu zájemcům o koupi a zpracování smluv a návrhů na vklad do katastru nemovitostí. V šetřeném případě šlo tedy o plnění služeb poskytovaných za úplat, přestože tuto úplatu nakonec měly hradit jiné osoby (kupující). Předpokládaná hodnota veřejné zakázky byla v daném případě cca 14 milionů korun (4 procenta z ceny prodávaných nemovitostí). Jedná se tudíž o nadlimitní veřejnou zakázku. Zadavatel tak byl povinen postupovat podle zákona. Obdobného porušení zákona se ve stejném roce dopustilo při aukcích také Ministerstvo vnitra a České dráhy.

Úřad poprvé ve své rozhodovací praxi uvedl, že zdravotní pojišťovny mají právní postavení veřejného zadavatele. Zdravotní pojišťovna je právnická osoba založená či zřízená za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, která nemá průmyslovou nebo obchodní povahu, neboť je nositelem veřejného zdravotního pojištění. Financování zdravotních pojišťoven rovněž není zcela odděleno od státu, neboť pojišťovna nemůže s příjmy z veřejného zdravotního pojištění libovolně nakládat. Z konstrukce zdravotního pojištění vyplývá, že se nejedná o dobrovolnou platbu, nýbrž o povinný odvod, s nímž je pojišťovna povinna dále nakládat v souladu se zákonem o pojistném a dalšími postupy určenými státem. Těmito hlavními znaky je tedy u zdravotních pojišťoven naplněna definice veřejného zadavatele. Dané správní řízení se týkalo dodávky vitamínových přípravků pro děti Hutnické zaměstnanecké pojišťovny.

Úřad uložil první sankci v oblasti koncesí, když svým druhostupňovým rozhodnutím pokutoval částkou 100 tisíc korun obec Zdiby. Obec při výběru koncesionáře za účelem provozování kanalizace a čističky odpadních vod nepostupovala v koncesním říze-

Vybrané případy

VOP 026 Šternberk

Město Břeclav

Zdravotní pojišťovny jsou veřejnými zadavateli

První pokuta za koncese

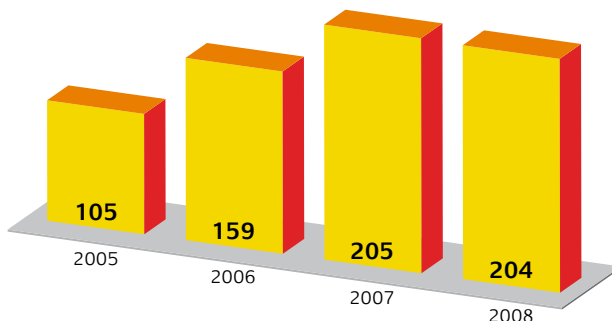
veřejné zakázky a koncese

ní a oslovila pouze jednoho zájemce. Koncesní zákon z roku 2006 upravuje podmínky a postup veřejného zadavatele při uzavírání koncesních smluv v rámci spolupráce mezi veřejnými zadavateli a jinými (podnikatelskými) subjekty. Veřejný zadavatel tak může, jako v tomto uvedeném případě, zadat provozování kanalizace a čističky odpadních vod včetně dobudování části kanalizační sítě s tím, že úplata náležící koncesionáři bude spočívat ve výběru stočného od producentů odpadních vod, tj. uživatelů kanalizační sítě. Zadavatel je však i v oblasti koncesí vázán nutností vybrat koncesionáře v koncesním řízení, jestliže předpokládaný příjem koncesionáře činí 20 mil. Kč bez DPH a více. V daném případě však koncesní řízení nebylo vypsáno, přestože předpokládaný příjem koncesionáře (společnost BMTO GROUP) přesáhne limit 20 mil. korun. Obec Zdiby tak byla pokutována, protože uzavřela smlouvu po jednání pouze s jediným uchazečem. Tím byl zcela vyloučen prvek soutěže.

Rozkladové řízení a soudní přezkum

V oblasti veřejných zakázek docházelo postupem let k nárůstu počtu podaných rozkladů proti prvostupňovým rozhodnutím ÚOHS. Z tohoto důvodu také v roce 2008 rozhodl předseda ÚOHS o personálním posílení odboru druhostupňového rozhodování. V roce 2008 ÚOHS obdržel celkem 204 rozkladů, rozhodnuto bylo ve druhém stupni 206 případů. Ve velké většině z nich bylo potvrzeno předchozí rozhodnutí ÚOHS. Celkem se tak stalo ve 175 případech.

Počet podaných rozkladů v jednotlivých letech

Do konce roku 2008 bylo ÚOHS doručeno vyrozumění o tom, že ke Krajskému soudu v Brně bylo podáno celkem 44 žalob proti rozhodnutím Úřadu. Uvedený soud podle rozsudků dostupných k 20. lednu 2009 rozhodl v roce 2008 25 případů, z nichž 17 bylo ve prospěch ÚOHS (žaloba zamítnuta, odmítnuta, zpětvzetí žaloby apod.).

veřejná podpora

veřejná
podpora

veřejná podpora

Třetím z okruhů působnosti svěřených Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je oblast veřejné podpory. Od vstupu České republiky do Evropské unie je jediným orgánem, který má v oblasti veřejné podpory rozhodovací pravomoc, Evropská komise, konkrétně Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž. ÚOHS však vystupuje v neméně důležité roli poradenské, koordinační, monitorovací a konzultační, a to zejména ve vztahu k poskytovatelům veřejné podpory.

Veřejnou podporou rozumíme každou podporu poskytnutou v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy EU. Podpora, která splňuje výše uvedená kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy zakázaná.

Výjimky ze zákazu veřejné podpory musí být povoleny Evropskou komisí. Důvodem pro jejich poskytnutí je zejména podpora rozvoje oblastí, v nichž je podprůměrná životní úroveň, nedostatek pracovních sil nebo jde o dotace určitých ekonomických aktivit či odvětví, jež nemají negativní dopad na hospodářskou soutěž. Současným trendem, který prosazuje v rámci svého Akčního plánu veřejné podpory Evropská komise, je poskytování menší, avšak lépe cílené veřejné podpory.

Otázky veřejné podpory nabývají na důležitosti zejména v souvislosti s probíhající finanční a hospodářskou krizí. V reakci na krizi zřídil Úřad zvláštní internetovou stránku, na níž informuje o opatřeních použitelných ke zmírnění jejich dopadů. Evropská komise reagovala na krizi přijetím přechodného rámce pro státní podporu, který má pomoci zejména subjektům, jež jsou postiženy omezeným přístupem k úvěrovým zdrojům. Konkrétně umožňuje členským státům, aby po schválení programu Komise poskytovaly podporu ve formě subvencovaných půjček, záruk za úvěry snížení ročního prémie, rizikového kapitálu pro malé a střední podniky či přímé podpory do výše 500 000 EUR. Přechodný rámec je platný až do konce roku 2010.

Dočasnou nedůvěru ve finanční trhy a instituce mají zmírnit Sdělení EK o použití pravidel pro poskytování veřejné podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí a Sdělení EK k rekapitalizaci finančních institucí. Obě Sdělení lze použít pro systémová řešení krize a pro systémově významné případy ad hoc.

V legislativní oblasti Úřad připravoval novelu zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory, která by měla přinést především začlenění oblasti zemědělství do této právní úpravy. Rovněž jsou jednoznačně vymezeny kompetence Úřadu proti pravomocím Ministerstva zemědělství, pod něž podpora zemědělství a rybolovu spadá.

Koncem roku 2008 Úřad předložil Evropské komisi zprávu o provádění rozhodnutí 2005/842/ES o službách obecného hospodářského zájmu a zajištění dopravní obslužnosti. Jednotlivým poskytovatelům byla zaslána žádost o poskytnutí přehledu služeb, které byly v rámci jejich působnosti kompenzovány na základě uvedeného rozhodnutí. Úřad v souvislosti s vypracováním této zprávy provedl rozsáhlou informační kampaň jak prostřednictvím svých internetových stránek, tak přes odborný tisk a pro vyřizování četných dotazů zřídil i zvláštní telefonní linku.

Seminář Aktuální trendy v oblasti veřejné podpory

Vzhledem ke své roli pořádá Úřad pravidelné semináře a školení, na kterých se mohou zájemci dozvědět, jak v jednotlivých případech postupovat. Rovněž jsou informováni o novinkách, které se na poli veřejné podpory udály. Takovou příležitostí byl i seminář

uspořádaný ve spolupráci s Regionální hospodářskou komorou Brno s názvem Aktuální trendy v oblasti veřejné podpory, který se uskutečnil v listopadu roku 2008. Na základě navázaných kontaktů vzniklých při častých konzultacích a jednáních s Evropskou komisí byli k účasti na tomto semináři osloveni i někteří odborníci z řad jejich pracovníků, kteří pozvání přijali a spolu se zaměstnanci Úřadu tak posluchače seznámili s aktuálním stavem v oblasti veřejné podpory. Účastníci této konference byli seznámeni s vývojem legislativy veřejné podpory i praktickými zkušenostmi z její aplikace. Ve spojitosti s veřejnou podporou byla prezentována problematika dopravní infrastruktury, obecné blokové výjimky a ochrany životního prostředí. Seminář o veřejné podpoře byl zároveň prvním odborným seminářem, který se uskutečnil v novém konferenčním sále Úřadu.

Po třech letech Evropská komise uzavřela v listopadu 2008 vyšetřování stížnosti podané společností ČAS – SERVICE proti České republice pro údajnou veřejnou podporu, která měla být v letech 2003–5 poskytnuta konkurentům stěžovatele. ÚOHS spolupracoval s orgány Jihomoravského kraje a Ministerstvem dopravy při vypracování odpovědí na řadu dotazů, které Komise v průběhu vyšetřování předložila. ÚOHS se také účastnil přípravy potřebné argumentace případu a koordinoval veškerou korespondenci se Stálým zastoupením v Bruselu, case handlersy Komise, Ministerstvem dopravy a orgány Jihomoravského kraje (JMK). Komise na základě detailního zhodnocení celého případu i další argumentace, kterou jí Česká republika během tří let poskytla, prohlásila jednání orgánů JMK jako jednání v rozporu s článkem 88 odst. 3 Smlouvy o ES. Míra podpory poskytnuté dopravcům však nevedla k překompenzaci dopravců, a proto ji v důsledku bylo možné prohlásit za slučitelnou. Nejednalo se tedy o nedovolenou veřejnou podporu.

Program poskytovatele Regionální rady soudržnosti Střední Čechy pro období 2009-14, který má napomoci zlepšit infrastrukturu veřejné dopravy výstavbou plniček na alternativní paliva (CNG a LPG plyn) pro dopravce provozující osobní veřejnou dopravu v regionu Střední Čechy, byl schválen Komisí v říjnu 2008. Celkově bude na tento program vynaloženo 124,16 milionů CZK po období 6-ti let. Evropská komise nejprve nemohla vyloučit neslučitelnost podpory vynaložené na výstavbu plniček. Argumentace Komise pro naplnění čtvrté podmínky tedy „narušení hospodářské soutěže a dopad na obchod“ byla sice do jisté míry nepřesvědčivá, ale Komise ve svém rozhodnutí dospěla k názoru, že nemůže s jistotou tuto podmínku vyloučit. Opatření tedy bylo nejprve Komisí v rámci hodnocení prohlášeno za veřejnou podporu. Následně však Komise prohlásila opatření za slučitelné, a to jako opatření, které má usnadnit rozvoj určitých hospodářských oblastí a které nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

Evropská komise za zprostředkující role Odboru veřejné podpory ÚOHS v průběhu června a července 2008 schválila čtyři režimy veřejných podpor v oblasti životního prostředí. Jedná se o režim snížení emisí oxidu dusíku ze spalovacích zařízení, režim investiční podpory na snižování emisí těkavých organických látek, režim podpory ke snížení průmyslových emisí do vody a režim investiční podpory na snížení emisí oxidu dusíku a prachových částic z nespalovacích zdrojů. Ve všech čtyřech případech zastával Úřad v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí jako poskytovate-

Vybrané případy

Vyrovnávací platby za závazek veřejné služby pro dopravní podniky v Jihomoravském kraji

Veřejné financování projektů infrastruktury pro ekologickou dopravu

Slučitelná veřejná podpora v oblasti životního prostředí

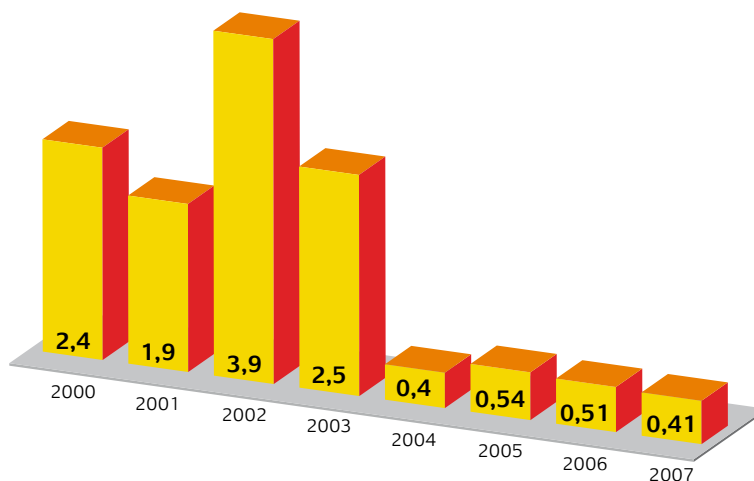
veřejná podpora

lem podpory názor, že dané režimy podpory nenarušují soutěž na vnitřním trhu Evropské unie a jsou slučitelné s předpisem Evropské komise pro tuto oblast – Pokyny Společenství ke státní podpoře na ochranu životního prostředí. Režim uvedených podpor bude v rámci Operačního programu Životní prostředí otevřen všem podnikům v České republice bez ohledu na jejich velikost. Počet příjemců je očekáván mezi 100 až 500 podniky pro každou uvedenou oblast. Maximální míra podpory je až 50 procent způsobilých nákladů, dále je tuto míru možné navýšit v případě podpory směřované malým a středním podnikům.

Údajná veřejná podpora ve prospěch podniků SETUZA a ČESKÝ OLEJ

Vyšetřování údajné veřejné podpory ve prospěch podniků SETUZA a společnosti ČESKÝ OLEJ bylo zahájeno počátkem září roku 2006. Týkalo se údajného poskytnutí podpory SETUZE v souvislosti s prodejem podílu státu (konkrétně PGRLF – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond) v SETUZE a v souvislosti s vymáháním sporné pohledávky PGRLF za SETUZOU, resp. v souvislosti s uzavřenou dohodou o narovnání mezi ČR a SETUZOU (včetně ČESKÉHO OLEJE a společností CAMPASPOL HOLDING). Úřad spolupracoval s Ministerstvem zemědělství v rámci uvedené kauzy, a to zejména při přípravě odpovědí na dotazy Evropské komise a při přípravě strategie vyjednávání ČR s EK včetně doporučení, jak v kauze dále postupovat. České straně se podařilo obhájit, že uvedené narovnání nezakládá veřejnou podporu pro SETUZU, jelikož se v tomto ohledu stát choval na principu soukromého investora. Základním pilířem narovnání je, že SETUZA uhradí za pohledávku, a další méně významné sporné pohledávky, PGRLF částku cca 1 mld. Kč a že PGRLF naopak za to podá návrh na zastavení exekuce nařízené k vymožení sporných pohledávek za SETUZOU. V červnu 2008 pak EK informovala, že neexistují další důvody pro pokračování šetření.

Vztah veřejné podpory
k hodnotě HDP v ČR
v jednotlivých letech (v %)

mezinárodní spolupráce

mezinárodní
spolupráce

mezinárodní spolupráce

Spolupráce v rámci Evropské unie

V rámci Evropské unie probíhá živá spolupráce a výměna informací mezi evropskými soutěžními úřady a institucemi EU, a to takřka na každodenní bázi. V rámci EU je to především Evropská soutěžní síť (ECN), která zaštiťuje kooperaci v oblasti ochrany hospodářské soutěže a taktéž formalizuje vzájemné vztahy soutěžních úřadů a Evropské komise. Do činnosti ECN se zástupci Úřadu aktivně zapojují, a to v četných pracovních skupinách a poradních výborech (např. cooperation issues, bankovníctví, farmaceutika, motorová vozidla, blokové výjimky). Nejde však pouze o oblast hospodářské soutěže – představitelé Úřadu zastupují Českou republiku v jednání s Evropskou komisí a Radou také v oblasti veřejné podpory a veřejných zakázek. Pracovníci Úřadu se rovněž zúčastnili plenárních zasedání ECN v Bruselu, která se zabývala přípravou zprávy o Nařízení 1/2003, diskusí o Bílé knize o žalobách o náhradu škody způsobené porušením soutěžních pravidel ES a otázkami budoucí spolupráce v rámci ECN.

Samostatnou kapitolou pak byla finální část příprav na nadcházející české předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009. Zástupci Úřadu se aktivně podíleli na jednáních o tématech, která budou projednávána během českého předsednictví. V září 2008 byla zahájena implementace společných priorit ochrany hospodářské soutěže v rámci tzv. předsednického tria Francie, Švédska a České republiky. Šlo o možné uzavření dohody tzv. první generace mezi ES a Jižní Koreou o spolupráci při šetření protisoutěžních praktik; možné uzavření dohody mezi ES a Kanadou o spolupráci a výměně informací při šetření protisoutěžních praktik na úrovni druhé generace a řešena byla i problematika soukromoprávního prosazování soutěžního práva. Při přípravě agendy a podkladů pro jednání zástupci Úřadu úzce spolupracovali se Stálým zastoupením ČR při EU, generálním sekretariátem Rady EU a zástupci Evropské komise.

Během francouzského předsednictví v druhé polovině roku 2008 se také zástupci našeho Úřadu, v čele s předsedou Martinem Pecinou, zúčastnili francouzského Competition Day, který představuje vrcholné setkání předsedů soutěžních úřadů, zástupců evropských institucí a odborníků na soutěžní právo a politiku.

Spolupráce v rámci mezinárodních uskupení (OECD, ICN, UNCTAD)

Také v roce 2008 pokračoval Úřad v aktivní participaci na jednáních Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD). Delegace Úřadu vedená předsedou Martinem Pecinou se zúčastnila zasedání Soutěžního výboru OECD v Paříži, která se konala v únoru, červnu a říjnu, kde prezentovali příspěvky Úřadu k jednotlivým tématům, jež pokrývaly aktuální vývoj v soutěžím právu např. v oblasti soutěžních dopadů na trh s nemovitostmi, ekonomické metody dokazování v soutěžních řízeních a vztah soutěžní a spotřebitelské politiky. V červnu byly navíc na půdě OECD představeny výsledky detailního přezkumu soutěžního práva a politiky (tzv. peer review) v České republice. Examinátoři ze Sekretariátu OECD, Mexika a Belgie se shodli na tom, že vývoj soutěžního práva v České republice zaznamenal od posledního přezkumu v roce 2001 výrazný pokrok a ochrana hospodářské soutěže je na úrovni srovnatelné s nejnávštějšími členskými státy OECD.

V březnu 2008 byl ve spolupráci s Protimonopolním úřadem Slovenské republiky úspěšně uspořádán dvoudenní workshop Mezinárodní soutěžní sítě (International Competition Network – ICN) o spojování soutěžitelů. Semináře se zúčastnilo více než 120 zaměstnanců soutěžních úřadů nebo nevládních expertů z více než 40 zemí z řad soutěžních právníků a ekonomů, kteří se soutěžními úřady v rámci ICN spolupracují. Náplní semináře byla diskuze nad nastavením notifikačních kritérií a debata o rozsahu informací předkládaných společnostmi k notifikaci fúze, obsah a lhůty samotného pře-

mezinárodní spolupráce

zkoumání fúzí a rovněž nastavení správných závazků a opatření ve prospěch zachování efektivní hospodářské soutěže po realizaci problematických fúzí. Workshop zdůraznil nutnost interaktivní výměny informací a zkušeností, proto se převážná část odehrávala v malých pracovních skupinách vedených těmi nejzkušenějšími experty ICN. Výsledky brněnského workshopu byly prezentovány na výroční konferenci ICN v květnu 2008 v Kjótu, kde se česká delegace rovněž aktivně zapojila do panelových diskuzí.

Úřad se rovněž zúčastnil jednání Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD) v Ženevě, ohledně podpory prosazování soutěžního práva v méně rozvinutých ekonomikách a obohatil svými odbornými příspěvky závěrečnou zprávu z IX. mezivládní expertní konference UNCTAD.

Úřad i během roku 2008 navázal na úspěšné rozvíjení bilaterálních vztahů, jež dlouhodobě patří mezi jeho priority. Zástupci Úřadu se zúčastnili desítky setkání se zástupci evropských i mimoevropských soutěžních úřadů. V rámci prohlubování spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy připravil týdenní školení pro zástupce soutěžních úřadů z Ruska, Srbska a Chorvatska. Předseda Úřadu mimo jiné oficiálně navštívil soutěžní úřady v Litvě, Jižní Koreji a na Tchajwanu a přispěl tak ke zlepšení spolupráce s těmito institucemi a povědomí o našem Úřadu ve světě.

S rakouskými kolegy uspořádal Úřad v létě 2008 setkání několika soutěžních úřadů především ze střední a východní Evropy nazvané Marchfeld forum, jež položilo základy další aktivní kooperace mezi zeměmi, které díky své podobné velikosti či historii řeší i srovnatelné ekonomické a soutěžní problémy.

Spolupráce se
zahraničními
soutěžními
úřady

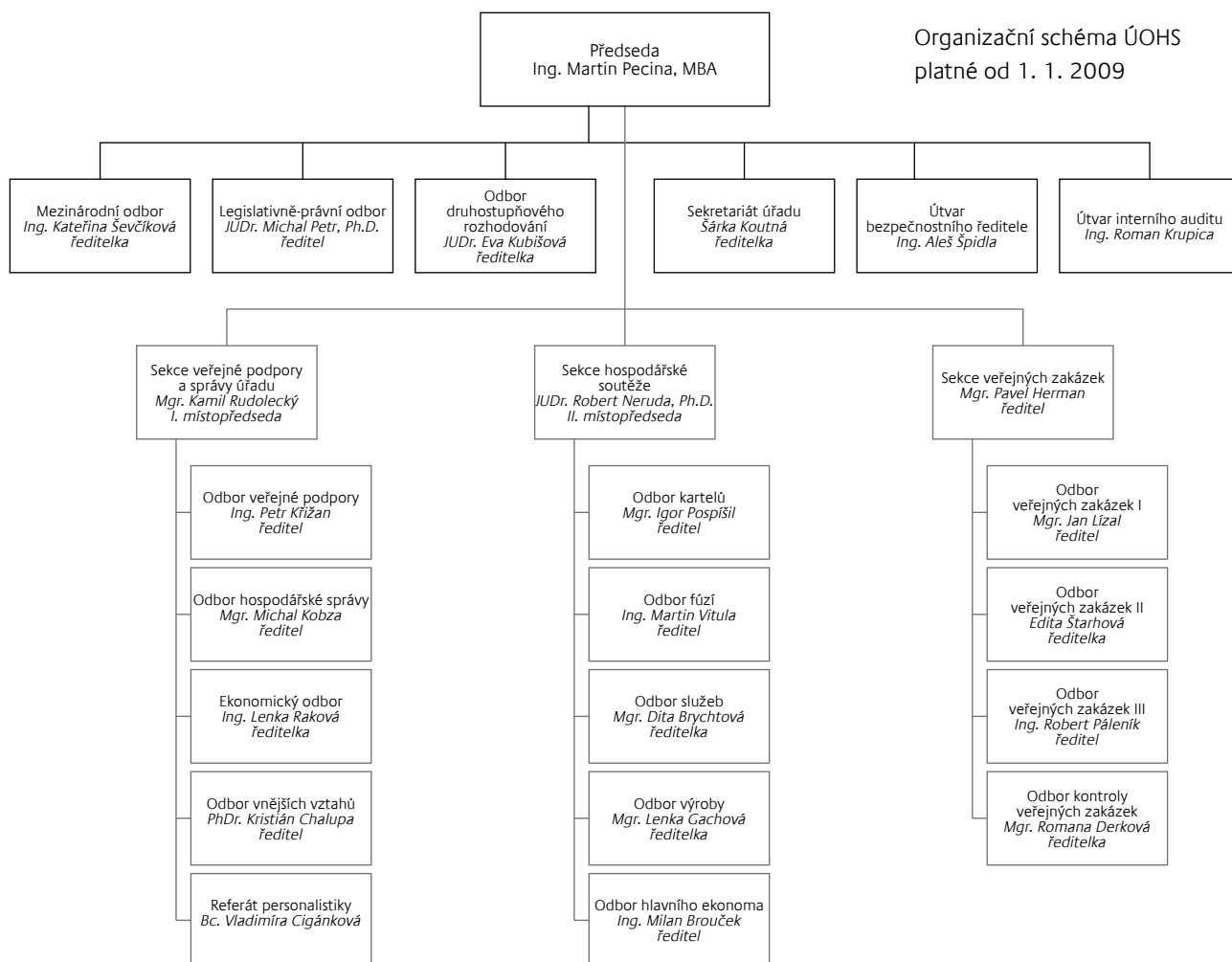
lidské zdroje a osvěta

lidské zdroje
a osvěta

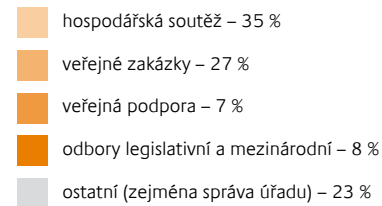
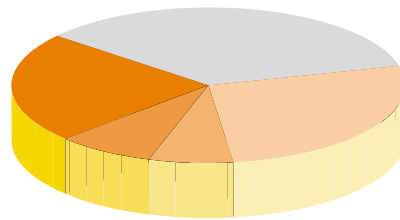
lidské zdroje a osvěta

ÚOHS je z hlediska lidských zdrojů stabilizovanou institucí s nízkou fluktuací, v níž převažují zaměstnanci věkové skupiny 31-40 let. Většina z nich má ekonomické nebo právnické vzdělání. Limit počtu pracovníků se v roce 2008 zvýšil ze 124 na 126, a to v souvislosti s přípravou České republiky na předsednictví v Evropské unii. Tento stav byl před 1.1.2009 naplněn. Nejvýznamnější změna ve vedoucích funkcích se na ÚOHS odehrála v září 2008, kdy se novým místopředsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže stal JUDr. Robert Neruda, Ph.D., který vystřídal odcházející Mgr. Jindřišku Koblíhovou. Novým ředitelem Sekce veřejných zakázek se stal Mgr. Pavel Herman. K dalším dílčím změnám došlo od 1.1.2009 na Sekci hospodářské soutěže. Větší množství pracovníků bylo vyčleněno na boj proti kartelům, počet odborů byl snížen ze šesti na pět, nově by měl být kladen větší důraz na sofistikovanější postupy při analýzách případů a uplatňování ekonomických analýz.

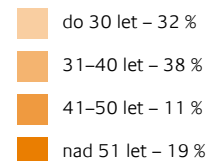
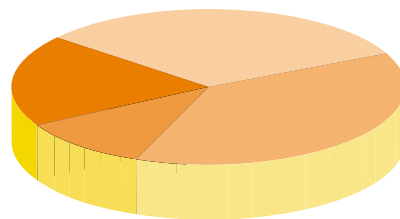
lidské zdroje a osvěta

Zaměstnanci Úřadu dle oblastí působnosti

stav k 15. 1. 2009

Věková struktura zaměstnanců Úřadu

stav k 15. 1. 2009

V roce 2008 proběhla na ÚOHS kontrola Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ), která byla zaměřena na problematiku ochrany utajovaných skutečností, a to jak v oblasti personální, tak ohledně zajištění objektu. Tato kontrolní akce proběhla bez výhrad ze strany NBÚ.

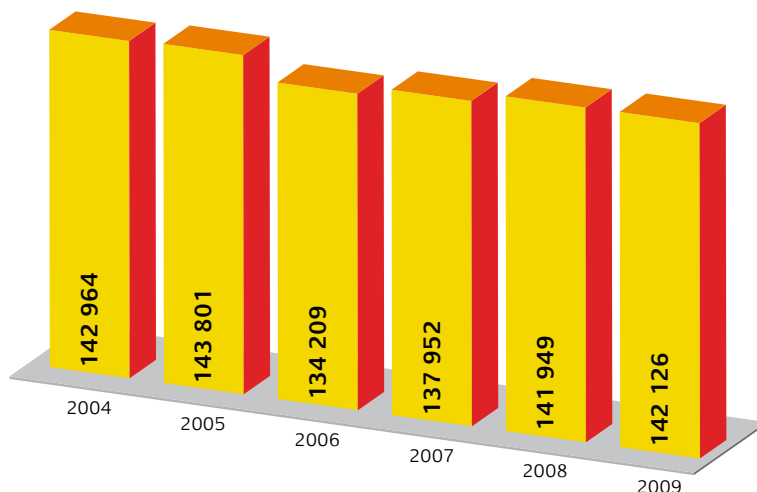
Nové sídlo ÚOHS a jeho dostavba

Rok 2008 definitivně vyřešil situaci ohledně nového sídla ÚOHS. Po stěhování na novou adresu do budovy na třídě Kpt. Jaroše 7 v Brně v roce předešlém, byla v roce 2008 ukončena dostavba nového sídla. Výběrové řízení na přístavbu administrativní budovy vyhrála společnost TCHAS, která se stavbou započala v červenci 2007. Celkové náklady na vybudování nového sídla, včetně jeho vybavení nábytkem, dosáhly částky 182,9 milionu Kč. Na celou investiční akci bylo ve státním rozpočtu vyčleněno celkem 226,3 mil. Kč. ÚOHS se tedy podařilo díky hospodárnému a efektivnímu řízení výstavby uspořit více než 43 mil. Kč. Tyto finanční prostředky byly vráceny do státního rozpočtu. Nové sídlo je velkou pozitivní změnou nejen pro zaměstnance ÚOHS, ale i pro veřejnost. Z tohoto pohledu je významným přínosem zejména vybudování jednacího sálu a zasedacích místností, kde ÚOHS organizuje a pořádá osvětové semináře a konference, které mají za cíl zvýšit povědomí o problematice, jíž se ÚOHS zabývá. Na podzim 2008 se zde například konaly dvoudenní mezinárodní semináře týkající se aktuální problematiky z oblasti veřejné podpory a soutěžního práva, kterých se účastnily více než dvě stovky zájemců z řad odborné veřejnosti.

Informační činnost

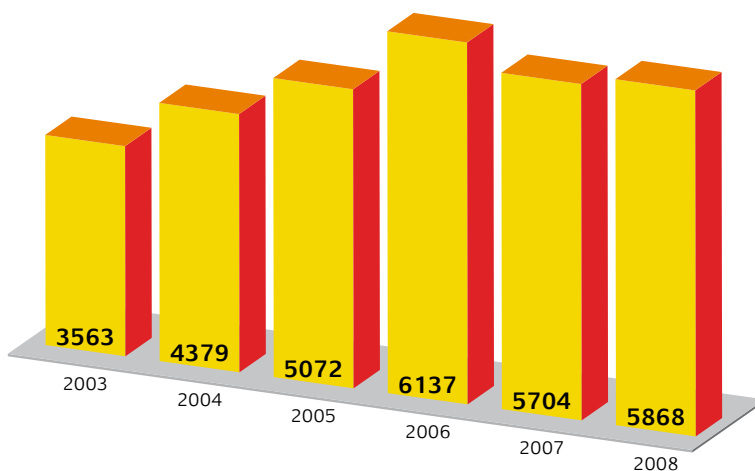
Úřad klade na spolupráci s veřejností a sdělovacími prostředky značný důraz. V roce 2008 byl vydán dosud největší počet tiskových zpráv, které jsou základním komunikačním prostředkem ve vztahu k novinářům i veřejnosti. Bylo jich celkem 151. Většina z vydaných sdělení byla zaměřena na oblast ochrany hospodářské soutěže – 84. Z tohoto počtu 44 se týkalo oblasti spojování soutěžitelů, ostatní pak dalších prvostupňových rozhodnutí, soutěžní advokacie nebo obecných informací o hospodářské soutěži. O případech z oblasti veřejných zakázek bylo vydáno 37 tiskových zpráv (zejména o druhostupňových rozhodnutích), z veřejné podpory bylo zveřejněno 24 sdělení (především

lidské zdroje a osvěta

Schválený rozpočet ÚOHS
(v tis. korun)

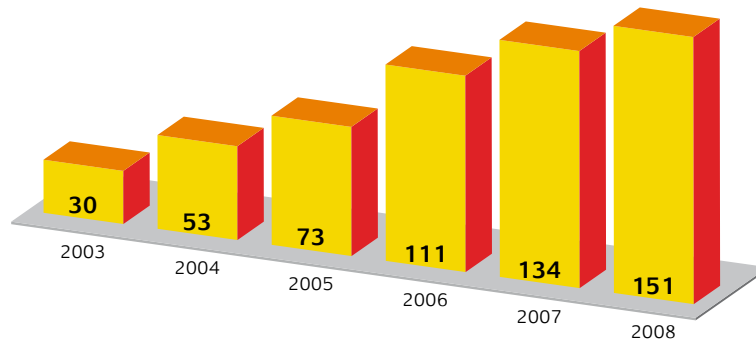
o rozhodnutích Evropské komise). Tiskové zprávy jsou publikovány na uživatelsky přívětivých webových stránkách ÚOHS www.compet.cz. Zde jsou k dispozici také další rozsáhlejší materiály. Jedná se zejména o informační listy, které vycházejí šestkrát ročně a jsou zaměřeny monotematicky. Jednotlivá čísla roku 2008 se zabývala zemědělstvím, soutěžní advokací, veřejnou podporou, soukromým prosazováním soutěžního práva, sektorovým šetřením na automobilovém trhu a významnými událostmi roku. Kromě infolistů byla vydána i reprezentativní kniha k otevření nového sídla ÚOHS s názvem *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže : Historie, fakta, svědectví*. Tato publikace obsahuje kromě vyjádření řady odborníků například i rozsáhlou historii soutěžního práva. Odbor vnějších vztahů ÚOHS spolupracuje s několika periodiky, v kterých má pravidelné rubriky. Jedná se zejména o časopisy Prosperita, dále Parlament, vláda, samospráva, Moravské hospodářství nebo Veřejné zakázky. V médiích jsme v roce 2008 zaznamenali 5868 zmínek o práci ÚOHS. Rozsáhlé rozhovory s předsedou ÚOHS a dal-

Počet článků o činnosti
ÚOHS v letech 2003–2008
ve sledovaných médiích

lidské zdroje a osvěta

Počet vydaných tiskových zpráv
v letech 2003–2008

šími zaměstnanci Úřadu byly zveřejněny například v Hospodářských novinách, Právu nebo Profitu. Na jaře roku 2008 obdržel ÚOHS od společnosti Westminster a Asociace komunikačních agentur ocenění za kvalitní komunikaci.

Osvěta

Kromě publikování řady tiskových materiálů ÚOHS aktivně podněcuje a přispívá do tuzemské i mezinárodní odborné diskuse o soutěžním právu, veřejné podpoře i veřejných zakázkách. Jednou z forem jsou odborné semináře, konané od druhé poloviny roku 2008 přímo v sídle Úřadu, v nové konferenční místnosti.

agenda 2009

agenda
2009

Hospodářská soutěž

V oblasti ochrany hospodářské soutěže by mělo v roce 2009 dojít ke změně základního předpisu v této oblasti, tedy zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále též „soutěžní zákon“). Zásadní novinkou by mělo být zavedení tzv. zjednodušeného řízení o posuzování spojení. Mělo by tak dojít k urychlení řízení v případech těch kategorií spojení, u kterých je pravděpodobnost jejich negativních dopadů na soutěž nízká. Změny se týkají rovněž vymezení působnosti soutěžního zákona v oblasti zemědělství; měla by být vypuštěna specifická a s komunitárním právem nekompatibilní pravidla, která byla do soutěžního zákona vložena v roce 2005, a nahrazena obecnou výjimkou pro oblast zemědělství, identickou s tou, která platí pro právo evropské. Nově vymezena by měla být rovněž procedurální a sankční ustanovení. V tomto případě se ovšem nejedná o zavádění nových právních institutů, ale o upřesnění dík stávajících ustanovení. Jedinou významnější výjimku představuje ukládání sankcí pro sdružení podniků, jejíž výše by nově mohla být určena s ohledem na obrat jeho členů, přičemž tyto členové by za zaplacení uložené pokuty ručili.

V roce 2009 se ÚOHS hodlá zaměřit na aktivnější boj s kartely a vylučovacími zneužitími dominance. Bude provedeno několik šetření, jež by měla vést k identifikaci soutěžních problémů a jejich řešení prostřednictvím navazující činnosti Úřadu či návrhem změny regulace. Úřad bude nadále vytvářet tzv. soft law a prohlubovat své expertízy v oblasti ekonomie a ekonometrie. V rámci výkonu dozoru se ÚOHS zaměří na průběh přechodu z analogového na digitální vysílání a tedy, zda nedochází k porušování soutěžních pravidel. S ohledem na probíhající nové analýzy relevantních trhů v sektoru elektronických komunikací je nutné počítat i s tím, že část agendy, která byla dosud pokryta regulací prováděnou ČTÚ, může být z regulace vyňata. Těmto trhům bude věnována zvýšená pozornost.

Veřejné zakázky a koncese

Při výkonu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a koncesí bude Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nadále usilovat o zvyšování standardu hlavní náplně své činnosti, jíž je v této oblasti přezkoumávání postupů zadavatelů v rámci správních řízení i podnětů. Zvýšená pozornost bude věnována i kontrolní činnosti se zaměřením na odhalování případných systémových chyb u zadavatelů, obdobně jako tomu bylo např. při kontrole Českých drah, kdy bylo zjištěno, že České dráhy opakovaně nepostupovaly podle koncesního zákona. Zadavatel si totiž nebyl vědom toho, že některé jím uzavírané smlouvy spadají pod režim koncesního zákona. Jako opatření k nápravě přislíbil u daného typu smluvních vztahů postupovat v režimu koncesního zákona. Rovněž je uvažováno s rozvíjením metodické činnosti včetně účasti na konferencích a školeních i pořádání vlastních školení.

Důležitým záměrem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v této oblasti v roce 2009 je ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj úspěšné dokončení legislativního procesu týkajícího se změn právních předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek a koncesí. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, i zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů, svým obsahem odpovídají zadávací a sektorové směrnici, které relativně komplexně upravily problematiku zadávání veřejných zakázek i udělování koncesí

na úrovni komunitárního práva. Hlavním důvodem připravovaných změn je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek. Na základě této směrnice, jejíž transpozice musí být ukončena do prosince 2009, bude posílena pravomoc Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zejména možnostmi vyslovit za určitých okolností zákaz plnění ze smlouvy, která byla uzavřena v hrubém rozporu se zákonem o veřejných zakázkách či koncesním zákonem.

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, je v účinnosti již dva roky, a tudíž s ohledem na jeho aplikaci v praxi lze vyhodnotit nedostatky, které komplikují jeho praktické využití. Proto návrh novely zákona o veřejných zakázkách reflektuje potřebu dílčích změn zákona, nicméně zásadním způsobem nemění ani hmotněprávní a ani procesní stránku zákona.

Z hlediska obsahového (věcného) se jedná zejména o tyto změny:

- zvýšení transparentnosti zadávacích řízení (např. povinnost číst hodnoty číselné vyjádřitelných kritérií při otevírání obálek);
- zjednodušení postupu v některých druzích řízení;
- zpřesnění ustanovení upravujících prokazování kvalifikace;
- zmenšení formalistického přístupu zákona o veřejných zakázkách (např. odstranění povinnosti podepisovat nabídku na dvou místech nebo větší důraz na skutečnou ekonomickou výhodnost použitých hodnotících kritérií);
- podrobnější a zpřesněná úprava specifických institutů (rámcové smlouvy, opční právo);
- další dílčí úpravy vedoucích ke zpřesnění či zjednodušení zákona o veřejných zakázkách.

Dosavadní zkušenosti s aplikovatelností stávajícího znění zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů, a hlavně potřeba vytvoření skutečně funkčního prostředí, ve kterém by veřejní zadavatelé mohli maximálně využívat potenciálu soukromého sektoru pro zajištění jimi poskytovaných služeb, a požadavek na zvýšení transparentnosti při uzavírání koncesních smluv, vyvolaly větší rozsah změn, a proto je pro lepší přehlednost uvažováno s předložením zcela nového koncesního zákona.

Připravované legislativní změny v této oblasti se na prvním místě týkají dělení kompetencí. Ze zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje (dále též „zákon o veřejné podpoře“) vyplývá, že Úřad plní roli centrálního koordinačního, poradenského, konzultačního a monitorovacího orgánu v oblasti veřejné podpory, ovšem mimo oblast zemědělství a rybolovu. Dílčí a nekomplexní úprava veřejné podpory v této oblasti je dnes obsažena v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění. Tato roztržičnost právní úpravy je značně nežádoucí; novela by proto měla vytvořit ucelený systém kompetencí s jasným vymezením působnosti Úřadu i Ministerstva zemědělství. Navrhovaná právní úprava rozšiřuje působnost zákona o veřejné podpoře rovněž na oblast zemědělství a rybolovu a pro tuto oblast stanovuje kompetenci Ministerstva zemědělství, zatímco Úřadu zůstává zachována působnost ve všech dalších oblastech. Zcela nově by měla

Veřejná podpora

být upravena působnost koordinačních orgánů v oblasti evidence a kontroly využívání podpor malého rozsahu (podpor pod 200 tisíc EUR), které jsou obecně povoleny, avšak dosud nejsou dostatečně evidovány. Navrhuje se proto vytvoření centrálního registru těchto tzv. podpor de minimis.

První pololetí roku 2009 je spjato s předsednictvím České republiky v Radě EU. Úřad se proto bude zejména v tomto období soustředit na priority, které z předsednictví pro Českou republiku v oblasti veřejné podpory vyplývají. Především se jedná o následující: revize oznámení o prosazování veřejné podpory národními soudy, revize Best Practices Code a revize oznámení o zjednodušené proceduře při schvalování veřejné podpory.

Úřad bude pokračovat v užší spolupráci s Evropskou komisí, která byla započata koncem roku 2008. Spolupráce spočívá mj. v užší bilaterální spolupráci mezi Úřadem a Evropskou komisí: tj. především využívání pre-notifikačních nástrojů, neformálních konzultací a spolupráce s casehandlerem notifikovaného případu a zajištění spojující komunikace mezi poskytovatelem a casehandlerem.

Mezinárodní spolupráce

Nejvýznamnější událostí, která ovlivní činnost Úřadu na mezinárodní scéně, bude bezesporu předsednictví České republiky v Radě EU. S ním souvisí i připravované události, na kterých se bude Úřad podílet. Jde především o tzv. Soutěžní den (Competition Day), který proběhne v Brně ve dnech 13. a 14. května a kterého se zúčastní vrcholní představitelé ochrany hospodářské soutěže na národní a evropské úrovni, včetně evropské komisařky pro soutěž. Je připravena i konference věnována problematice veřejné podpory, která v poslední době nabývá na důležitosti. Úřad se dále bude podílet na přípravách na neformální zasedání pracovní skupiny Rady EU pro hospodářskou soutěž spolu s chystaným plenárním zasedáním Evropské soutěžní sítě (European Competition Network – ECN), jež se rovněž uskuteční v Brně. V druhé polovině roku se chystá Úřad uspořádat mezinárodní seminář, zaměřený na aktuální vývoj v soutěžním právu, který bude tématicky navazovat na již konané akce podobného formátu.

Uzávěrka textu: 31. 1. 2009

Grafická příprava:
PROPAGANDA
Kafkova 10
160 00 Praha 6-Dejvice
Tel./fax: 224 310 382
www.propagandadesign.cz

Fotografie:
Radek Michel
a archiv ÚOHS (str. 4)

Úřad pro ochranu
hospodářské soutěže

třída Kpt. Jaroše 7
604 55 Brno

tel.: +420 542 167 233
fax: +420 542 167 112
e-mail: posta@compet.cz

www.compet.cz

